

ЗА КОГО БИЕ КАМБАНАТА?

Президентът Румен Радев, по повод на споровете дали да купим шведски изстребители „Грипен“, или американски „F-16“ заявява: „Цветанов не разбира от самолети, той разбира от апартаменти!“ Първата част от изявлението не се нуждаеше от доказване тогава, а втората – от опровержение сега. Защото апартамент 315 кв. метра на последния етаж на сграда „Летера“ на улица „Латинка“ №8, обявена за „Сграда на 2017 година“ не остава никакви съмнения, че човекът си разбира и от заменките и от преговорите с фирма „Артекс“. За аргументите и обстоятелствата не си струва да се говори преди да се е произнесла Прокуратурата дали има нарушение на закона. **Защото какво ли не е бивало! Негово Величество, например се изгърва навремето да даде обяснение по одумките за „възврънатите си обществени и семейни имоти“, със следната формула: „може да не е морално, казва, но е законно!“** В случая - дребна подробност е, че и замяната, и покупката са станали в един и същи ден, като сделките са изповядани пред един и същи нотариус. Както и това, че купувачът на двата стари апартамента Симеон Велков е бил в предизборния щаб на ГЕРБ, ръководен от самия Цветанов, но преди две години е напуснал, за да заработи в Ръководство Въздушно движение (РВД). Скоро ще стане ясно дали това са поредица от „случайности“, през които си пробива път „историческата необходимост“. Според нас доста напрежения има по върховете на управляващата партия и нищо чудно до няколко дни да видим кой-кого!

На стр. 2

На стр. 6

КАЛОЯН ПАРГОВ: ВРЪЗКАТА МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И РУСИЯ Е СЪДБОВНА

КОГА ШЕ ВИДИМ ОЧЕВИДНОТО?

СТИГА ИЛЮЗИИ И ЛЪЖИ: ИЗБОРЪТ Е ИЛИ РУСИЯ, ИЛИ ЕВРОПА!

Панко АНЧЕВ

След т. нар. „нов цивилизационен избор“ нашите управници запяха (както винаги фалшиво) песента за принадлежността ни към демокрацията, която няма да ни скара с Русия; че членството ни в Европейския съюз и НАТО няма да ни направи нейни врагове (макар останалите членове на двата съюза

да са нейни вечни врагове). После се добавиха различни припеви към тази песен, един от които е, че външната политика на държавата ни ще е „икономизирана“. Този странен (за да не кажа простишки) неологизъм на уличниците, които и днес (особено днес!) ни управляват, трябваше да успокои народа и обществото, че ще дружим с всички държави, щом имаме няка-

къв икономически интерес, и че тези взаимоотношения ще бъдат основани изключително на икономическа основа. Щом имаме изгода, ще дружим; ако нямаме – ще видим какво ще правим. Сякаш всичко от нас зависи.

Тази формула за външната политика е възможна и дори успешно се прилага от големите държави.

На стр. 2

ВЪЗДУШНАТА ОТБРАНА НА СОФИЯ 1943-1944 Г.

– ИЗПОЛЗВАНИ САМОЛЕТИ, СЪОТНОШЕНИЕ НА СИЛИТЕ, РЕЗУЛТАТИ

Инж. Константин Иванов

Предварителни думи

На 14.11, 24.11, 10.12 и 20.12.1943 г. и на 1.-01, 30.03 и 17.04.1944 г. София е бомбардирана през деня от американски бомбардировачи, охранявани от изстребители, а на 30.03.44 –

и от английски бомбардировачи, летящи заедно с американските.

София е защитавана от български, а на 10.01.44 – и от германски изстребители.

Всеки бомбардировач и изстребител притежава число „К“, наречено „Критерий за ефективност при въздушен

бой“ – К1 при бой „изстребител – бомбардировач“ и К2 – при бой „изстребител-изстребител“. Ако критерият К на даден самолет е два пъти по-голям от този на друг самолет, първият самолет е два пъти по-силен от втория във въздушен бой.

На стр. 7

B-17 F „Флаинг фортрис“

КОГА ШЕ ВИДИМ ОЧЕВИДНОТО?

От стр. 1

Виждаме днес как Германия се противопоставя на САЩ и на някои членове на Европейския съюз и не се отказва от строителството на газопровода „Северен поток 2“, защото й е изгоден и защото смята, че с него тя не попада под каквато и да била зависимост от Русия. Както я убеждават нейните съюзници.

Но това, което е позволено на Германия или на САЩ, Франция, Англия, е забранено за малките и бедните държави – каквато е България. Забранено е, защото ролята им е да бъдат само техни спъници, плацдарми, клакьори и слуги, а не да „икономизират“ външната си политика и да избират с кого да дружат или враждуват. Такъв е редът в Европейския съюз и НАТО и този ред важи за всички държави по света – щом са малки, бедни, слаби и очакващи милостини от големите, богатите и силните. Нали затова забраниха на България да строи газопроводите „Южен поток“ и „Бургас – Александруполис“, както и АЕЦ „Белене“. Макар тези проекти да са с изключително значение за българската икономика и нейното бъдеще. Но господарите им сложиха кръст, а нашите управници не само не им се противопоставиха, не само не икономизираха външната политика, но като кучета подвиха

опашки и приеха за изпълнение заповедта им. Нали членството ни в ЕС и НАТО не е срещу Русия и нали щяхме да си гледаме интересите? Щяхме, ама не ни разрешиха.

Дилемата „Русия-Европа“ стои пред България още от

Спомен за надеждата

първите дни на учредяването на нашата държава. Макар че всъщност такава дилема няма и не може да има, тъй като България е в зоната на руското влияние и още преди Освобождението на Русия бе възложено от великите сили да се грижи за нас. Но българският капитал и неговите носители сметнаха, че България трябва да върви по друг път, защото Русия не е в състояние да й осигури процъфтяване и светло бъдеще. А

грешките на Берлинския договор? Тогавашните управници това и плещеха, с това и залязваха народа. С това се и оправдаваха после, когато дойде времето да отговорят пред съда на историята.

И Тодор Живков се опита да „икономизира“ българската външна политика и да търси помощ и съдействие за технологии и пазари от Запада. Ала и неговите опити за вършиха печално.

Днешните управници, парникосани от кризата, в която навлизаме, се опитват да ни убедят, че водят друга политика. И че ще подобрят отношенията ни с Русия, защото са изгодни и ще ни избавят от трудностите. Виждаме обаче,

А Европа и САЩ все обещава и все хвалват България, че била техен стратегически партньор, че не й се месят във вътрешните работи и че тя е свободна да избира партньорите и съюзниците си. Но понеже й гарантирали „демократията“ и „сигурността“, била длъжна да им играе по свирката и да изпълнява заповедите й. Т. е. да няма интереси от сътрудничество с Русия.

Не е въпрос за политическа и идейна принадлежност да смяташ, че мястото на България не е в сегашната геополитическа конфигурация. И не защото в нея се живее зле. А просто защото там за нас, които принадлежим на друга цивилизация, друга вяра и култура, е непоносимо, тъй като сме обречени на бедност, безнравственост, опростачване и пълно обезличаване. В средата на богатите бедните са презрени, онеправдани, нежелани.

Докато сме в тази конфигурация, Русия няма да ни подава ръка и ще избягва да сътрудничи с нас по големите си инфраструктурни проекти в енергетиката и индустрията. Това окончателно ще ни обрече на нищета и ще ни погуби напълно. Безславие ще забравим кои сме, от къде сме и за какво сме на този свят.

Чак тогава ли ще видим очевидното?

ЗА КОГО БИЕ КАМБАНАТА?

От стр. 1

Удивително е че „приятелски огън“ по Цветанов откри не някоя медия на БСП, за да бъде квалифицирана като „предизборен медиен зал“, а възстановеното за оперативен медиен простор „Радио Свободна Европа“. Впечатляващо е също, че като аргумент за възкресението на този „рупор на демокрацията“ беше... „отсъствието на достиженията демокрация“. И в България, въпреки че из „правилните“ телевизии шестват „адвокати на дявола“, като Георги Харизанов, както и други „говорещи глави“, те всички, очевидно, изчакват реакцията на падишаха в Баня или някакъв нишан за мнението и волята на Хегемона. Няма съмнение, че „случаят Цветанов“ ще се отрази негативно на публичния рейтинг на ГЕРБ преди европейските избори.

Още повече, че подозренията не са само към него. По същия начин с луксозни апартаменти на не пазарни цени са се сдобили и Цецка Чачева и Вежди Рашидов. Последният казва, че парите, с които си е купил апартамент, са честно спечелени, но не е ясно дали осъзнава, че по този начин поставя под съмнение честността на имотните придобивки на другите двама. А това вече е само по себе си изобличение.

Под натиска на опозицията, Прокуратурата и КП КОН-ПИ вече се заеха да разследват сделката с апартаментите на Цветанов. Но като се има предвид как той беше оправдан по четири дела, по две от които беше осъден на първа инстанция, нямаме съмнение, че това разследване ще бъде функция от тежката дума на Борисов или от низходящият на Хегемона. Нашето мнение е, че ако до излизането на броя и

не повече от 3-4 дни след 26 март не стане ясна съдбата на новодошните, включително и на Цветанов, това ще означава началото на демонтирането на проекта „Борисов“. Защото ако министър председателят тръгне да оправдава заподозрените, в очите на народа това ще е все едно да се признае за съучастник в аморалните деяния. Не може, обаче да се направи и на ни лук ял, ни лук мирисал. В обществото казуист се коментира с все

по-големи подробности и не-престинно. Още повече, че едва има допълнително утежняващо обстоятелство: одобряват решението на ръководството да отстъпи две избирателни места в евро листата на партията за СДС – една политическа сила с почти минусов рейтинг! И в случая едва ли аргументите за някакво дясно единство, за някакви препоръки, пък били и те на „Джоузеф“ (Жозеф) Дол, са в състояние да послужат като оправдание. Може ЕНП да е скъпа

на сърцето на Борисов, но евродепутатската заплата по-тежко тегли за „гражданите за европейско развитие на България“. Пък и за техните съдружници от ОП. Заради това „обединените патриоти“ се изпокараха и разделиха, формирайки още по-причудливи коалиции. Маневрите на Марешки с излизането (и влизането) на ШП „Воля“ в НС също могат да имат за цел ГЕРБ да им отстъпи някое избирателно място в листата за ЕП.

Зер ако „Париж си заслужава една литургия, какво тук значи едно място и за „Воля“ и ЕП“. Важно е да се доберем до пълния мандат за управление. В тази атмосфера на политически алъш-вериш, прегрешенията на Цветанов, Чачева и Рашидов са си съсем съизмерими. Защото, както пише Стефан Цвайг: „Та, политиката, има толкова общо с етиката, колкото астрономията и геометрията“. А ние ще добавим, че днешната българска политика има още по-малко отношение към морала и т.нар. европейски ценности, към които всеки си досеща

защо се добавя и „атлантически“. Ако Борисов е решил да скъса опащката на гущера, като остави Цветанов на кучетата, значи е осъзнал, че той вече е заплаха не само за ГЕРБ, а и за самия него. Ако Хегемона не му позволи да действа, ще означава, че камбаната този път бие за него. Остава само да се намери някой, който да рече като Бай Ганьо след падането на Стамболов: „ГЕРБ боклатмъш!“ Сиреч, гражданите за европейско развитие да са олаинявили работата. И всички останали ще въздъхнем – бактън! До гуша му дойде на народа.

ДРАМАТИЧНАТА СЪДБА НА ТЪРНОВСКАТА КОНСТИТУЦИЯ (1879 - 1947 Г)

Учредителното събрание от 1879 г. - арена на сражения между „разгащени“ и „опнати“; „руски ямурлук“, наметнат с „белгийска мантия“?

Една от задачите на Русия по време на войната й срещу Османската империя от 1877-1878 г. е да окаже помощ на българите в изграждането на своята държавност след като в продължение на близо пет века чуждо владичество те са били лишени от такава. За целта към Шабана на руската Дунавска армия е създадена специална Гражданска канцелария, възглавена от княз В. А. Черкасски. Последният пристъпва към своята мисия буквално още в първите дни след преминаването на руските войски на юг от р. Дунав. Към всяко освободено селище, към назначените руски военни и граждански власти са привлечени и по-сбудени българи, които да се учат от техния административен опит.

Същата практика се повтаря и при учредяването на губерниите, когато към всеки руски губернатор е назначаван и по един българин за вицегубернатор. Като такива са привлечени Найден Геров, Тодор Бурмов, Драган Цанков, Петко Каравелов и др.

Княз В. А. Черкасски не успява да довърши започнато дело, тъй като неочаквано умира в деня на подписването на Санстефанския договор (19 февруари 1878 г. - ст. стил). На негово място за руски императорски комисар е поставен княз Александър Михайлович Дундуков-Корсаков. Той е натоварен с още по-отговорната задача – изработването на основния закон, по който ще се управлява бъдещото Българско княжество.

Изпълнението на тази задача се оказва твърде трудно, поради малкото време, с което разполага новият руски администратор. Както се знае, предвиденият в Санстефанския договор срок за дейността на Временното руско управление в България от 2 години е намалено на 9 месеца.

Главната тежест за изработването на образеца на бъдещата българска конституция пада върху плещите на Сергей Иванович Лукиянов, виден руски съдебен магистрат, който до привличането му като началник на Съдебния отдел в Канцеларията на княз В. А. Черкасски е бил дългогодишен сътрудник в Министерството на правосъдието в Санкт Петербург.

Главната прекачка, пред която опитният иначе магистрат се изправя, е фактът, че той трябва да се заеме с изработването на документ за институция, каквато по онова време липсваше в практиката на руската административна система. В Русия съществуваше абсолютисти-

Княз В. А. Черкасски

трябваше да се съобрази преди всичко с изискванията на мирния договор между Русия и Османската империя от 19 февруари 1878 г., макар и прелиминарен, т. е. предварителен.

Последният няколко месеца по-късно Берлински договор, който обезобразява до неузнаваемост Санстефанския, оставя обаче не-

Княз А. М. Дондуков-Корсаков

България, получила известност под името „Органически устав“.

Документът е изработен до октомври 1878 г. Той

В чл. 6 на този договор се посочваше изрично: „България се издига в автономно, поданно Княжество, с християнско правителство и народна мили-

покътнат текста, отнасящ се до формата на държавно управление на бъдещата българска държава. В чл. 1 на този договор по същия повод

е записано изрично: „България се създава в самостоятелно трибунарно (т. е. плащачо данк) княжество под върховната власт на Н. В. султана. То ще има християнско правителство и народна войска (милиция)“.

От приведените два параграфа е видно, че по отношение на формата на държавната власт във възобновената българска държава, Великите сили са единодушни - тя ще бъде монархична. По този начин е нанесен тежък удар върху мечтата на най-напредничавите умове в България и особено на Васил Левски, за „чиста и свята република“.

След като проектът на С. И. Лукиянов е вече готов, Временното руско управление, пристъпва към свикването на парламента, който да изработи бъдещата конституция. И в това отношение Временното руско управление трябваше да се съобрази с указанията на Санстефанския и Берлинския договори. В чл. 7 на първия е посочено: „Едно събрание на първенците (нотабилите) на България, свикано във Филипопол (Пловдив) или Търново, ще изработи преди избора на княза под надзора на руския императорски комисар организацията на бъдещото управление, според правилата, установени през 1830 г. след Одринския мир в Дунавските княжества“.

В чл. 4 пък на втория се казва: „Едно събрание от български първенци, свикано в Търново, ще изработи преди избора на княз Органически устав на Княжеството“.

Т. е. и в двата договора ясно е заявено, че изработването на Конституцията трябва да бъде възложено на „български първенци“, без обаче да се конкретизира какво конкретно съдържание се влага в този израз.

Временното руско управление поглежда на новата си задача твърде широко. В състава на Учредителното събрание като депутати са привлечени лица, подразделени на няколко категории: 1. „по звание“, в която са включени представители на висшето православно духовенство (общо 10 души на брой); 2. от другояческо духовенство (2 души); 3. членове на Върховния съд (2 д.); 4. председатели на съдилища и на управителни съвети (97 д.) и 5. по избор (111 д.).

На стр. 4

ДРАМАТИЧНАТА СЪДБА НА ТЪРНОВСКАТА КОНСТИТУЦИЯ (1879 - 1947 Г)

Учредителното събрание от 1879 г. - арена на сражения между „разгасени“ и „опнати“; „руски ямурлук“, наметнат с „белгийска мантия“?

От стр. 3

Поради липса на място не можем да изброим поименно всички тези лица. Тях читателите могат да намерят в документалното издание на Е. Стателова и З. Маркова. Спомени за Учредителното събрание от 1879 г. с., 1979, с.241-249). Не можем обаче да не отбележим някои по-фрапирани факти. На първо място - сред депутатите освен българи са предвидени представители и на други етноси, между които и турци. И това се прави само броеви месеци след като България се освободила от петвековното османско иго. Нека по този повод припомним колко време трябваше на французи и германци след края на Втората световна война, за да пригътят взаимната си омраза, и да пристъпят към съвместно изграждане на Европейската икономическа общност, първообразът на днешния Европейски съюз.

Конякът в Търново, където през 1879 г. заседава Учредителното събрание 1879 г.

В. Левски бе увиснал на въжето през 1873 г., Хр. Ботев бе намерил своята смърт във Врачанския балкан на 2 юни 1876г. Повечето от апостолите на Априлското въстание от 1876 г. - Панайот Волов, Георги Бенковски, Иларион

С.И. Лукьянов

Драгостинов също не бяха сред живите. Единственият оцелял от тях - Стоян Заимов се намираше още на заточение. Жив от тая генерация бе останал и Любен Каравелов, но, както се знае, след гибелта на Апостола, той се бе оттеглил от активна революционната борба, а и бе тежко болен. Умира през януари 1879 г., без да дочака откриването на Учредителното събрание в Търново.

При това положение съдбата на бъдещата българска конституция е оставена в ръцете на две категории лица, които Драган Цанков със своя степенна борба, а и бе тежко болен. Умира през януари 1879 г., без да дочака откриването на Учредителното събрание в Търново.

Не на последно място - сред участниците в Учредителното събрание липсват и лица - последователи на революционното движение. Г. С. Раковски бе починал още през 1867 г., Гибелта на Апостола

ската литература тези две групировки са познати повече като „либерали и консерватори“. Самото събрание е свикано също според изискванията на Великите сили - в Търново. В случая навярно се е имало предвид фактът, че този град е бил столица на българската държава до падането ѝ под османска власт в края на ХV в. Всъщност мястото на първия български парламент не е от особено значение. Защото Търново отдавна бе изгубил блясъка на българска столица. По онова време в българските земи имаше редица други градове, които бяха не само по-многолюдни, но и по-добре уредени от него - например, Пловдив, Русе и пр.

Откриването на парламента става на 20 февруари 1879 г. в единственото по-пригодно помещение в града - страдата на Коняка. Сред присъстващите са руският генерал-губернатор А. М. Дондуков-Корсаков, комисари на Великите сили и Османската империя, както и много граждани от Търново и други селища.

Преди да се пристъпи към деловата работа голям реч пред депутати произнася представителят на Русия. След като ги поздравява с „добро дошли“, той побърза да им съобщи, че за улеснение на тяхната работа е пригответ един проект от Временното руско управление, който обаче не бил задължителен за тях и че те са напълно свободни да изработят друг документ, какъвто намерят за по-пригодно за управление на Българското княжество.

Веднага извиква въпросът: кои са причините, пора-

ди които абсолютистична Русия предоставя такава свобода на българските депутати? Отговорът не може да бъде друг, освен факта, че самият император Александър II, минаваше за един от най-просветените монарси в Русия (след Петър II и Екатерина II Велика). Именно той е, който две десетилетия преди това премахва крепостното право в Русия, заради което получава известност като „цар-освободител“. У нас в България дълго време погрешно се смяташе, че той дължи тази слава благодарение

Стефан Стамболов

на факта, че е освободил българите от османското иго.

Следприветствените думи на княз А. М. Дондуков-Корсаков се пристъпва към избор на Бюро на Учредителното събрание. За председател е избран видинският митрополит Антим, който малко преди това по заповед от Високата порта е снет от поста глава на Българската екзархия, заради отказа му след започване на Руско-турската война да се обърне към българите с апел за изработване на благодарствен

адрес към султана. След Неофит Бозвели и Иларион Макариополски той е най-популярната и авторитетна църковна личност сред висшия български клир. За подпредседатели са избрани Тодор Икономов и Петко Каравелов. Кандидатурата на първия не буди никаква изненада, тъй като и той е добре познато име от възрожденската епоха като виден борец за извоюване на църковната ни независимост. Изборът на втория, който пристига в България заедно с руските войски през 1877 г. се обясняваше с големия авторитет на неговия брат Любен Каравелов.

Трудностите в дейността на Учредителното събрание започват веднага след избора на Бюрото. В продължение на дни повечето от депутатите не искат да се пристъпи към работа, докато не се реши „общонационалният въпрос“, т.е. докато не бъдат заставени творците на Берлинския диктат да се откажат от наложеното разпокъсване на възобновената българска държава. При това положение възниква реална опасност свиканият парламент да не изпълни задачите, за които е събран. И ако не се стига до това положение, заслугата се дължи на княз А. М. Дондуков-Корсаков, който няколкократно, взема думата, за да увещава депутатите да се откажат от заетата от тях позиция, уверявайки ги че решаването на българския въпрос щяло стане по-нататък и при други по-подходящи условия.

От казаното е видно, че мнозинството от депутатите не крият голяма си болка от разпокъсаното българско Отечество. От този момент насетне идеята за обединението на разпокъсаните български земи става водеща във външната политика на България. За нейното осъществяване, както е известно, се водят няколко войни, които обаче за голямо съжаление не довеждат до очаквания резултат.

Тъй като мнозинството от депутатите в Учредителното събрание нямат необходимата подготовка за изработване на конституцията, взето е решение да бъде сформирана една парламентарна комисия от лица-юристи, която

да подготви един проект (рапорт). Сред включените в съставта и личатимената на Марко Д. Балабанов, д-р Константин Стоилов, Димитър Греков, д-р Георги Вълкович, епископ Климент Бранички, Пре-славският митрополит Симеон, Григор Д. Начович, Т. Икономов, Петко Горбанов, Драган Цанков и др.

Рапортът на комисията предизвиква остра реакция от страна на „гаицниците“. Това, което ги разгне-

хесенски принц. Опитът му да я суспендира още в първите дни и седмици на своето царуване не сполучава, тъй като среща открита реакция от страна на руския император Александър II, който смятал тази конституция за своя рожба. След като последният пада убит в началото на март 1881 г., Ал. Батенберг се възползва от по-консервативните настроения на нови руски император Александър II и с помощта на на-

странява от власт Ст. Стамболов като свой „първ съветник“ (май 1894 г.), той постепенно установява в страната истински личен режим, който запазва до края на царуването си в България (есента на 1918 г.). През цялото това време монархът качва и сваля правителствата в България само според своите лични предпочитания, без да се съобразява с обстоятелството дали имат или нямат подкрепата на парламента.

След края на Първата све-

Тодор Икономов

Петко Каравелов

ва е направеното предложение законодателната власт да бъде поделена между Народното събрание и Идеята Сенат. Най-остро срещу идеята се обявява Петко Р. Славейков. Словото му става причина да бъде отхвърлено не само това предложение, но и целия доклад на комисията. След това се пристъпва към поименно гласуване на всеки член от проекта на Конституцията.

Съдържанието на Конституцията е добре познато, за да има потребност от негово проследяване дори и в най-сбитата форма. Това което следва да се каже е също така добре известно: благодарение на надмощието на либерално настроените депутати в Учредителното събрание, Търновската конституция се оказва за своето време една от най-демократичните в Европа. Споменатия по-горе Драган Цанков я оприличава като „руски ямурлук“, наметнат с „белгийска мантия“.

Демократичният дух на Търновската конституция е главната причина и за нейната по-нататъшна драматична съдба. Първият удар ѝ нанася първият български княз Александър Батенберг. Недоволството му произлязло от обстоятелството, че тя му предоставяла по-малко правомощия от тези, които той имал като

миращите се в Княжеството руски генерали, извършва държавен преврат (27 април 1881 г.). Отхвърля конституцията и регламентирания от нея парламентарен ред, който той заменя с така наречената „режим на пълномощията“. Макар че срокът за този

Изглед от корицата на Търновската конституция

режим е определен за 7 години, след като вижда негативната реакция на мнозинството от българския народ, отказва се преждевременно от него още през есента на 1883 г. и възстановява нормалния парламентарен ред в Княжеството.

Наследилит го на българския престол нов владетел - княз Фердинанд се оказва по-перфиден. След като от-

товна война Търновската конституция отново е изправена пред сериозни изпитания - извършените два военини преврата през 1923 и 1934 г. обезсилват на практика нейното действие като основен закон за управлението на страната. От това положение умело и ловко се възползва следващият владетел цар Борис III, който след отстраняването на режима на звенарите въвежда отново открит монархически режим и действа с познатите прийоми на своя баща.

Тази практика продължава и след смъртта на монарха (1943 г.) от поелото неговите функции Регентство, съставено от проф. Богдан Филов, княз Кирил и генерал Никола Михов.

След извършената промяна на политическата система в България през септември 1944 г., поради поставянето на България в светската сфера на влияние, Търновската конституция става излишна за пореден път и е заменена с нова, приета на 4 декември 1947 г. която регламентира смяната на монархическото управление с републиканско. Едва тогава лидерите на десните опозиционни партии се срещат за потъпканата Търновската конституция и предприемат действия за нейното съживяване. Всич-

Антим I

ко обаче е твърде късно. Новото време налага нови промяни в страната, които просъществуват до радикалните промени от края на 80-те и началото на 90-те години на миналия век. Очакванията на редица десни и най-вече промонархически политически формации, че ще се пристъпи към възстановяване-

равление в страната. Картината не се промени и след завръщането на цар Симеон II от изгнание в страната. Със съгласието си да стане министър-председател, какъвто и бе в периода 2001-2005 г., на монархическата идея е нанесен непоправим удар, от който тя надали ще се въздигне в обзорното

Цар Борис III: Кой ще се сети, че аз съм я откраднал. Карикатура от Илия Бешков

то на Търновската конституция, не се сбъдват. Свиканото през 1990-1991 г. VII Велико народно събрание изработва нова конституция, която регламентира отново републиканската форма на уп-

бъдеще. Това обаче не намалява по никак начин ролята на Търновската конституция като едно от най-значимите събития в политическата на нова България.

Милен КУМАНОВ

Председателят на БСП - София Калоян Паргов посрещна посланика на Руската федерация Н. Пр. Анатолий Макаров в Градския съвет на ул. "Леге" №10. Дватама обсъдиха актуалните теми от международната политика и геополитика, както и отношенията между Русия и България. След срещата Калоян Паргов и посланик Анатолий Макаров бяха гости на традиционната дискусия, организирана от клуб "Млад дипломат" към Районния съвет на БСП "Средец", с председател Николай Маринов. На дискусията присъства и посланик Володя Нейков, който представи Н. Пр. Анатолий Макаров пред присъстващите гости, препълнили залата на Градския съвет на БСП - София. Дискусията, продължила над два часа, премина при огромен интерес. Посещението на Н. Пр. Анатолий Макаров във вторник вечерта беше първо на руски посланик в Градския съвет на БСП - София, отбелязаха домакините.

"С Русия сме свързани толкова много и исторически, и геополитически, и стратегически, и религиозно - ние сме православни християни, и родово дори от гледна точка на това, че сме братски славянски народи и събодно - на Русия благодарим за свободата си, коментира Калоян Паргов. - Ние, социалистите и антифашистите, помним всички тези факти. За съжаление, в последните 30 години много неща в България се промениха. Уверих обаче Н. Пр. Анатолий Макаров, че в Градската организация на БСП в София правим и ще продължим да правим всичко възможно, за да не допуснем изкривяване на историята. Отношенията между България и Русия трябва да се развиват и това е неизбежен факт, въпреки опитите да бъде забит клин между нас".

Темата, която предизвика голям интерес и дискусия, беше за руските паметници в България. Калоян Паргов обясни ситуацията с паметника на Съветската армия, който периодично предиз-

ВРЪЗКАТА МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И РУСИЯ Е СЪДБОВНА

За пръв път посланик на Русия посети централата на ГС на БСП - София

виква горещи дебати в българското общество, а редовно преди определени дати от календара бива поругаван. Паметникът на Съветската армия е държавна собственост, обясни председателят на БСП - София. - През 90-те години на миналия век беше направен опит от нашите идеологически противници от СДС собствеността да бъде прехвърлена на Столична община, за да бъде по-лесно ликвидирането му. И като управляващи, и в опозиция БСП не допусна това. И досега ние атакуваме отговорните фактори и на държавно, и на общинско ниво по повод периодичното поругаване на този паметник преди важни дати като 9-и май, 9-и септември, 2-и юни...".

Калоян Паргов добави, че групата на БСП в Столич-

ния общински съвет има категорична и еднозначна позиция по отношение на поставянето на бюст-паметник на граф Игнатиев в София. "Заедно с Инициативния комитет за издигането му в момента търсим подходящо място по улица "Граф Игнатиев", където да бъде поставен, обясни той. - За съжаление, от около година нашите

идеологически опоненти от дясно водят антикампания, те обругават личността на граф Игнатиев и оспорват приноса му в освобождението на България и развитието ѝ след 1878 г. Градският съвет на БСП, групата на социалистите в СОС и народните представители от София обаче ще продължим с всички средства, с които разполага-

ме, да се борим за поставянето на този паметник, въпреки очевидното нежелание на управляващото мнозинство". Н. Пр. Анатолий Макаров отбеляза, че проблемът с руските паметници в България е много сериозен. "Досега не веднъж на всички съм казвал - вие имате едно определение "обект на културното наследство", имате и специален закон, който регулира тези обекти на културно наследство. Паметниците може и трябва да са част от него, коментира посланикът на Русия. - Сигурно знаете, че дори паметникът на Цар Освободител няма никакъв статут. Това не е нормално. Този паметник може да бъде обект на културното наследство и да попадне вече в съвсем друга категория. Този паметник е безспорен. Затова, давайте да се захванем и да решим този въпрос. Колкото до граф Игнатиев - неотдавна в Русия направиха филм за него. 45-минутен, документален - "Граф Игнатиев, графът на българите". Защо да не го покажем по българската телевизия? Мисля, че това би бил подходящ отговор на антиигнатиевската кампания, за която говорите. Този филм прекрасно показва ролята му във всичките процеси, особено в последната фаза на Руско-Турската война, когато е подписан Санстефанският мирен договор. Не е случайно, че улица в София е била кръстена "Граф Игнатиев". Имало е сериозна причина за това, а сега политическата конюнктура се опитва да изтрие собствените си решения от миналото. Аз така го разбирам".

Калоян Паргов припомни също, че през 2019-а има две много важни кръгли годишнини. Едната е 140 години от обявяването на София за столица на България - на 3-и април, а другата е 140 години от установяването на дипломатически отношения между България и Русия. "Мисля, че можем да помислим и заедно да отбележим тези кръгли годишнини. В крайна сметка, те имат и дълбока връзка помежду си", предложи председателят на БСП - София.

Книгата на Николай Стариков е с цена 14 лв. и може да се закупи от офиса на ул. "Пиротска" 3 в София, както и да се поръча с обикновен пощенски запис на стойност 16 лв. (14 лв. + 2 лв. за пощенската пратка), на адрес София 1377, за Минчо Мънчев Минчев - до поискване

От стр. 1

Критериите К1 и К2 са различни на различни височини и на различни интервали от височини. Посочените по-нататък стойности на К1 и К2 са валидни за височинните интервали, където са провеждани въздушните боеве.

Срещу София американците използват четири моторни стратегически бомбардировачи В-17 „Флаинг фортрис“ („Летяща крепост“), вариант В-17F с К1=2150 и В-24 „Либерейтър“ („Освободител“) – варианти В-24D с К1=1460 и В-24H с К1=1870.

На 14.11.43 американците използват двумоторни тактически бомбардировачи В-25J

– двумоторни двутели Р-38 „Лайтнинг“ („Светкавица“), варианти Р-38 с К2=590 и Р-38J с К2=656 и одномоторни Р-51В „Мустанг“ с К2=470.

Изстребителите Р-51В са слабо бронирани и много слабо въоръжени само с по четири тежки картечници и затова критерият им К2 има малка стойност.

Защитавайки София българските летци използват германски изстребители Ме 109, варианти Ме 109G-2 с К1=306 и К2=734 и Ме 109G-6/У2 с К1=372 и К2=732, а също остарели френски изстребители – германски трофеи – D520C-1 с К1=165 и К2=318.

Стойностите на критериите К1 при тези изстребители категорично доказват, че те са абсо-

Паметникът на загиналите летци в София, квартал „Иван Вазов“, е градинката зад 14 поликлиника.

ВЪЗДУШНАТА ОТБРАНА НА СОФИЯ 1943-1944 Г.

„Митчел“ с К1 = 826.

На 30.03.44 англичаните използват четиримоторни стратегически бомбардировачи Халифакт 222 с К1 = 845. (Всички английски четиримоторни бомбардировачи са много слабо въоръжени и имат много малки К1).

През Втората световна война американските четиримоторни стратегически бомбардировачи В-17 и В-24 са най-силният и опасен въздушен противник в Европа и борбата с тях е изключително трудна.

Те са въоръжени с по 10-12 подвижни тежки картечници, които стрелят с взривяващи се („дум-дум“) куршуми. Летят в самоотбранителни формации и се подреждат така, че всеки противников изстребител, проникнал във формацията, едновременно е обстрелян от всички посоки чрез най-малко 15 картечници и лети във вихрушка от взривяващи се куршуми.

По периферията на формациите бомбардировачите не могат да се самоотбраняват напълно ефективно. Там обаче ги отбраняват охраняващите изстребители, които се въртят „в кръго“ като роят оси около бомбардировъчните формации.

Посочените по-горе стойности на критериите К1 при противниковите бомбардировачи са валидни, ако те летят в самоотбранителни формации и се охраняват от изстребители. Критериите К1 на единично летящи бомбардировачи са многократно по-малки, а ако те са сериозно повредени е възможно да имат К1 = 0.

Американските и английските бомбардировачи, които нападат София се охраняват от американски изстребители

В-24D „Либерейтър“

лютно непригодни за ефективен въздушен бой с американските четири моторни бомбардировачи В-17 и В-24.

В 17F е по-силен: 7 пъти от Ме 109G-2, 5,8 пъти от Ме 109G-6/У2 и 13 пъти от D520C-1.

В 24D е по-силен: 4,8 пъти от Ме 109G-2 и 8,8 пъти от D520C-1.

Защитавайки София на 10.01.44 германските летци използват изстребители Ме 109G/R6, които за разлика от Ме 109G-2 и Ме 109G-6/У2 имат по три, а не по едно оръдие и критериите им К1 и К2 съответно са по-големи – К1 = 902 и К2 = 830.

Обаче и Ме 109G -6/R6 са значително – 2,7 пъти по-слаби от В-17F, с които на 10.01.44 се сражават.

Едва в края на войната гер-

манците използват реактивни изстребители Ме262А-1в, които имат и противосамолетни ракети. При тях К1=26 и те са точно два пъти по-силни от

Р-38G „Лайтнинг“

дат на България FW19A-8/R2, но безуспешно.

Обаче и FW190А-8/R2 са значително по-слаби от всички американски четиримоторни бомбардировачи, използвани в Европа.

Едва в края на войната гер-

манците използват през 1944 г. срещу американските четиримоторни бомбардировачи предимно изстребителите FW190D-8/R2 с К1 = 1310. Те са по-силни: 4,3 пъти от Ме 109G-2, 3,5 пъти от Ме109G-6/

но затрудняват пълноценното им бойно използване.

На 14.11.43 американците нападат София с 81В-25J, оранявани от 49 Р-38G.

София се защитава от 17 Ме109G-2.

Съотношението на противниковите и собствените сили е 17:1.

Противниковите загуби са 1 изстребител.

Собствените загуби са 1 изстребител и 1 летец – Йордан Славов.

На 24.11.43 американците нападат София с 61 В-24D, оранявани от 58 Р-38G.

София се защитава от 16 Ме109G-2 и 24 D 520C-1.

Съотношението на противниковите и собствените сили е 12:1.

Противниковите загуби са 2 бомбардировачи и 2 изстребители.

Собствените загуби са 3 изстребители и 1 летец – Митко Дивов.

На 10.12.43 американците нападат София с 67 В-24D, оранявани от 61 Р-38G.

София се защитава от 17 Ме109G-2 и 22 D520C-1 или общо от 39 изстребители.

Съотношението на противниковите и собствените сили е 12:1.

Противникови загуби няма. Собствените загуби са 1 изстребител и 1 летец – Павел Павлов.

На 20.12.43 американците нападат София с 67 В-24D, оранявани от 59 Р-38G.

София се защитава от 20 Ме 109G-2 и 36 D 520 C-1 или общо от 56 изстребители.

Съотношението на противниковите и собствените сили е 10:1.

Противниковите загуби са 4 бомбардировачи и 7 изстребители.

На стр. 8

Собствените загуби са 4 изстребители и 2 летци – Георги Кюмюрджиев и Димитър Списаревски.

На 20.12.43 Списаревски с много дръзка атака на малка дистанция свали с оръдието си един бомбардировач, обаче изразходва всички оръдейни снаряди.

Твърдо решен да унищожи още един бомбардировач, той се насочва към него и извършва преднамерен смъртоносен таран, като директно врязва целия си самолет в тялото на противниковия бомбардировач, който се разкъсва, а Списаревски загива.

След гибелта му народът го нарича „живата тортила“ и името му е в устата на всички! Таранът на Списаревски

10.01.44 германските летци от 2/JG5 проникват в една формация от В-17F- във вихрушката от взривяващи се курушуми.

С много дръзки атаки те успяват да свалят 3 В-17F, два от които с преднамерени несмъртоносни тарани. Освен това те повреждат много съществено още 6 В-17F, които напускат формацията, летят единично ограничено боеспособни и са свалени от български летци.

Този успех 2/JG5 заплаща много скъпо.

Пет изстребители са свалени, други пет са се разбили при принудително кацане, а девет са сериозно повредени и се нуждаят от основен ремонт.

Трима летци са тежко ранени, а командирът на групата загива.

При това положение 2/JG5 става напълно небоеспособна

истина могат да се убият два заека!

Германският летец Хайнц Кноке хвърля от своя изтребител бомби със закъснител между американски четиримоторни бомбардировачи. Бомбите се взривяват между тях и в някои

P-51B "Мустанг"

използват едномоторни охраняващи изстребители P-51B, които имат плосък покрив на кабината и значително приличат на Me109. На българските летци P-51B са напълно непознати и когато на 17.04.44 се срещат с тях ги считат за български.

твостност на самолетите.

Защитавайки София българските летци се сражават при изключително трудни и неблагоприятни условия. Изтребителите им са 4,8 до 13 пъти по-слаби от американските четиримоторни бомбардировачи, а съотношението на противниковите и собствените сили според бойната ефективност на използваните самолети е от 10:1 до 60:1, средно за всички боеве 32:1.

Дори фактът, че при тези условия българските летци не само се сражават, но в много случаи и побеждават, вече е израз на огромен героизъм и подвиг.

Българските летци се сражават с невиджана смелост, дързост, самоотверженост, с желание за бойни победи и чувство за дълг и отговорност.

ВЪЗДУШНАТА ОТБРАНА НА СОФИЯ 1943-1944 Г.

ужасява американските летци. Противникови радиостанции се обръщат към българските летци с призив да не извършват тарани.

Списаревски е погребан в парцела на летците към Софийски централни гробища. Всеки родолюбив българин трябва да посети гроба му с уважение и признателност.

След американското въздушно нападение на 20.12.43 българското правителство се обръща към германското командване с молба да окаже помощ при въздушната отбрана на София.

Германците изпращат изтребители Me109G-6/U2 и I/JG5 – първа група (полк) на пета изтребителна ескадра (дивизия), която да защитава София заедно с българските летци.

Преди това 2/JG5 никога не се е сражавала с американски четиримоторни бомбардировачи и няма абсолютно никакъв опит за въздушен бой с тях.

На 10.01.44 американците нападат София с 201 В-17F, охранявани от 63 P-38G и 49 P-38J или общо от 102 изтребители.

София се защитава от 20 Me109G-2, 32 D520 C-1 и от 2/JG5, която разполага с 30 Me 109G-6/R6 или общо от 82 изтребители.

Съотношението на противниковите и собствените сили е 14:1.

Противниковите загуби са 9 бомбардировачи и 3 изтребители.

Собствените загуби са 11 изтребители – 1 български и 10 германски и 1 летец – капитан Герхард Венгел – командир на 2/JG5.

Във въздушния бой на

Български Me 109G-2, предаден след войната на Югославия

и е изпратена в Германия за да получи нови изтребители да попълни състава си с летци на мястото на загиналите.

На 30.03.44 американците и англичаните нападат София със 198 В-17F, 197 В – 24Н – американски и 57 халифакса 222 – английски или общо с 452 бомбардировача, охранявани от 152 P-38J.

София се защитава от 39 Me 109G-6/U2 и 34 D520C-1 или общо от 73 изтребители.

Съотношението на противниковите и собствените сили е 44:1.

Противниковите загуби са 4 бомбардировачи и 3 изтребители.

Собствените загуби са 6 изтребители и 3 летци – Иван Бояджиев, Йордан Кубадinov и Христо Панков.

Във въздушния бой на 30.03.44 младият летец Христо Костакиев поражавя с оръдеен снаряд бомбите в един В-17F, които се взривяват и бомбардировачът се разкъсва. От взривната вълна детонират бомбите в съседен В-17F, който също се разкъсва.

Този случай с Костакиев доказва, че с един кушум на-

гарски или германски Me 109, изобщо не ги атакуват и не се пазят от тях и не разбират кой изтребител е собствен, и кой – противников.

Ако на 17.04.44 американците бяха използвали не P-51B, а по-новите P-51D, които имат изпъкнал покрив на кабината, както съвременните изтребители „Черни Великден“ нямаше да има.

На 17.04.44 летецът Неделчо Бончев извършва непреднамерен, случаен таран върху един В-17F и го унищожава, като остава жив.

Общо на 14.11, 24.11, 10.12, 30.03 и 17.04.1944 г. американски и английски бомбардировачи извършват срещу София 1287 бойни полети, от които 57 английски, а охраняващите ги американски изтребители извършват 584 бойни полети.

Изтребителите, защитаващи София, извършват общо 344 бойни полети, от които 30 германски – на 2/JG5.

Общото съотношение на противниковите и собствените сили е 32.

Противниковите загуби са общо 21 четиримоторни бомбардировачи, 9 от които унищожени при участие на 2/JG5 и 17 изтребители.

Собствените загуби са 38 изтребители, от които 10 германски на 2/JG5 и 15 летци, от които 1 германец.

Забележка: Посочените по-горе съотношения на противниковите и собствените сили са определени чрез съответни формули въз основа на броя използвани самолети и техните критерии K1 и K2.

Съотношенията са следователно според бойната ефективност.

Това значително увеличава тяхната боеспособност.

Те спечелват самостоятелно 29 въздушни двубои, 12 от които срещу американски четиримоторни бомбардировачи – най-силните и опасни въздушни противници!

Вече 75 години всички родолюбиви българи изпитват огромно уважение и признателност към летците, защитавали София през 1943 и 1944 г.

На загиналите летци в София е издигнат паметник – в градинката зад 14 поликлиника, квартал „Иван Вазов“.

Най-висока и абсолютно неопровержима оценка на българските летци, защитаващи София, дава обаче американското авиационно командване – не с думи, а с дела! То счита българските летци за силен, достоен и заслужаващ уважение противник и затова винаги изпраща голям брой изтребители, които да охраняват бомбардировачите. Ако американците смятаха, че българските летци са слаб и недостоен противник, те биха изпращали бомбардировачите си срещу София без никаква изтребителна охрана!

Този действително много висока и потвърдена на дело оценка на емирканското авиационно командване е изключително важна и ценна, тъй като по принцип висока оценка на противника е многократно по-ценна от собствена висока оценка.

Необяснимо е, че тази висока американска оценка никъде и от никого досега не е спомената.

А всеки би трябвало да я знае!

КОЯ Е СЛАВЯНКАТА В „ПРОЩАНИЕ СЛАВЯНКИ“?

Най-популярният марш в света безспорно е „Прощание славянки“. Мнозина още мислят, че той е създаден за руската/или даже за съветската/ армия и е посветен на руската жена, но не е така.

На 5 октомври 1912г започва Балканската война, в която българската армия мобилизира над 600000 мъже, които се бият на различни фронтове и жънат победи над Турция! Това е българската „отечествена“ война! Тя предизвиква бурни реакции в целия свят и особено в Русия, където се записват стотици доброволци. Роднини на воините от 122-ри Тамбов-

Иван ВЕЛЧЕВ

пълнен в град Тамбов по време на строеви преглед през 1912г. Само за месеци той набира огромна популярност със своята мелодичност, напевност, темброво-динамичен контраст и плавност. През 1915г е издадена и първата грамофонна плоча с този марш. След това плочи-

Паметник „Прощание славянки“ на Белоруската гара в Москва

ски пехотен/мускетарски/ полк ,стражавали се в Руско-турската война, също замиват доброволци за България.

Никому неизвестният щабен гръбач от VII Тамбовски кавалерийски полк, 28-годишният Василий Агапкин е въздушен от победите на българската армия и замисля да създаде свой марш. За него няма нищо по-тъжно от раздялата, прощаването на българските воители с техните майки, сестри, жени, любими... И той създава марша „Прощание славянки“!

За първи път маршът е из-

Грѳът на Василий Агапкин във Ваганковото гробище в Москва

лий Агапкин, изпраща до организаторите писмо от неговата майка-Аза Свредлова /Агапкина/, в което се казва: „Много сме радостни, че този фестивал започна и завърши с марша, който дадо ми е написал още през 1912г за ознаменуване на Балканската война!“

Всички паради в Русия ,в т.ч. и най-важният: този на Червения площад на 9-ти май, започват с „Прощание славянки“! Под неговите звуци замиват международните влакове от Москва и други градове. На въпроса:защо този марш е така обичан по света, един капелмайстор отговаря така: „ В него има някаква магнетичност, каквато има само в усмивката на Мона Лиза!“

Василий Агапкин умира през 1964 и е погребан във Ваганковото гробище в Москва. Всеки, който е добре запознат с консервативните руски традиции знае, че това е огромно признание, като се има предвид, че там са погребани едни от най-известните руски синове и дъщери: Владимир Ви-соцки, Сергей Есенин, Булат Окуджава...На паметника на Василий Агапкин са изсечени нотите от първите тактове на „Прощание славянки“!

Всъщност,защо разказвам всичко това? Защото, уважаеми сънародници, безспорен факт е , че най-известният марш в света е написан за България! Той възпява българската жена, славянката, която изпрати по фронтовете на Балканската война над 600 хиляди свои синове.

„Славянката“-това са нашите баби и прабаби!

Маршът възпява подвига на тези 48000 истински българи, които загинаха във войната. В тази война е участвал и моят дядо Стефан! Знаем, че има десетки участници и загинали и от Чепинско в Балканската война.

Тогава възниква страшни-

Фестивал на духови оркестри в гр.Тамбов

Василий Агапкин

ят въпрос: защо никой у нас не се сеща за този факт? През 2012г отбелязахме 100, а през 2017г-105годишнината от Балканската

Копие от първото официално издание на марша

Защо никой досега не е посетил и не се е поклонил на гроба на Василий Агапкин в Москва?

Срамно мълчание и тишина!

Преди един век един неизвестен руски гръбач от стотици километри разбра, удиви се и се възторгне от подвига на „братята българи“ и ги възпя в марш-легенда! Ние както винаги се ослушваме и отново чакаме някой „голям брат“ да ни каже какво да правим. Отбелязваме „традиционния“ български празник-Хелоуин, пеем „традиционната“ българска песен „Jingle Bells“ и внимаваме да не засегнем някого!

О, неразумний и юроде! Поради что се срамиш от победите и възпяването на българските воители и жени? Защо не признаеш „Прощание славянки“ , като свой марш?

БЛИКАШАТА ПОЛИТИЧЕСКА АКТИВНОСТ НА ИНИЦИАТИВАТА „ЗАЕДНО“

Проф. Лозан Стоиенов

На 17 март в НДК се проведе начинание на гражданска инициатива, наричана се „Заедно“. Установи се, че инициатори са както група интелектуалци, така и представители на разни политически и граждански формации. Водещ стимул за такава активност според ораторите на форума е дълбоката и всеобща криза, в която се намира националната социално-икономическа система. У будните интелектуалци тя поражда дълбока загриженост и събужда чувството за дълг да се направи нещо за подобряване на положението. Целият проблем се свежда до

както да се направи?

Опити за отговор не липсваха, но се ограничаваха в рамките на предложения и обещания, при положение, че създаваната формация успее да влезе във властта.

В тази връзка възникват два въпроса, които ораторите подминаваха:

както да се направи за да се влезе във властта и как ще се реализират обещаните предложения и проекти.

За реализиране се приема хипотезата, че обединени заедно редица граждански и политически формации ще влязат във властта. Това не е гаранция и за изминалите три десетилетия тази идея практически никога не е работила. Икономическата цел е 6% ръст на икономиката. Предполага се постигане чрез реализация на изведен брой проекти. Ефективни са проекти, които са български и продукцията е предизначена предимно за износ. Това трябва да са нови продукти, до реализацията на които на международния пазар се изминава дълъг път за осигуряване на самите проекти като документация, финансиране на производствената система и на системата за реализация. За това са необходими кадри с разнообразна и висока квалификация. За същността на тези проекти нищо не бе споменато, което създава съмнения за тяхната реализуемост.

Всички тези „виждания“ са в рамките на съществуващата социално-икономическа система, известна като

капитализъм и специално в рамките на неговата част от глобалния капитализъм – Европейския съюз. Пропуска се, че кризата на капитализма в България е резултат на глобалната криза на капитализма, която е необратима. Всичките предложения се основават на хипотезата, че капитализмът може да бъде реформиран, подобрен и направен по-справедлив и ефективен, без престъпност и корупция. Този подход не е нов и неговата безплодност многократно е доказана от политическата практика.

Криза има в САЩ и в администрацията на Президента признават нарастващ интерес към идеите за социализъм. Криза има в във Великобритания, Франция, Италия, Испания, Германия, Русия, Япония, Нигерия, Бразилия и вобщие няма място на планетата, където капитализмът да не е в криза. Следователно, кризата е системна. Това означава, че характеристиките на системата, формирани на основата на определени и утвърдени в практиката идеологически принципи, при нейното функциониране създават остри противоречия в обществото и влошаване на качеството на живота на нарастваща част от него. Този факт, интуитивно или разумно осмисляя, доминира в общественото съзнание и когато в политическите послания той се подминава, те не събуждат доверие и подкрепа. Това ораторите на мероприятията и автори на инициативата не бяха взели предвид и проблемите на системата останаха без внимание, а заедно с това проблемите за нейната замяна с по-прогресивна и устойчива. Идеите за такава замяна се глътуват като социалистически и комунистически и се третират като обществено опасни.

За това се представят идеи до промените да се стигне

„пачейку, пачейку“.

Яко пасем вече от три десетилетия, но тревата става все по-оскъдна и по-горчива.

Проведеното мероприятие и дейността в тази посока могат да бъдат ефективни при ясно представяне на корените на проблемите в системата и формиране на обоснована позиция за необходимостта тя да бъде заменена с нова, а не ремонтирана. Тъй като проблемите на системата капитализъм не бяха предмет

който инициативата разполага. В тази връзка на ум идва последният случай с катастрофи на два самолета Боинг 737. След втората катастрофа приземиха всички самолети от тази марка. Установено бе, че проблемът не е в екипажите, а в системата на самолета. Отнесено към случая се вижда, че властващите екипи в различните страни на света са различни, но кризата винаги навсякъде. Това е директно доказателство, че проблемът не е в управляващите екипи, а в същността на системата.

В съдържателно отношение

те в тях. Проблемите с ученико-икономисти се усложняват от факта, че в областта на икономиката науката е заменена с множество идеологии. Мостовете, сградите, самолетите и спътниците се създават успешно на базата на проекти, в които обективното знание в редица области, а не хипотетични идеологии, е в основата им.

Сред речите най-впечатляваща изглеждаше тази на председателя на Отечествения съюз Симеон Симеенов. Като отбеляза, че неговата формация е продължител на Отечествения фронт той декларира, че сега в ре-

инициативата е със сериозни проблеми за очакваното доверие и подкрепа от избирателите. Обявените обещания за ръст на икономиката, заплатите и пенсиите не почиват на сериозна аргументация. Твърденията, че зад тях стои определен брой авторитетни учени-икономисти не е доказателство за тяхната изпълнимост. Зад развитието на „реалния“ социализъм стои редица институти със значителен брой авторитетни учени-икономисти, но това не го спаси от рухване. Ефективността и приложимостта на дадена религия не зависи от броя на кардиналите, митрополитите и пр. Боееспособността на въоръжените сили не зависи от броя на маршалите, генералите и адмиралите

дишите си съюзът има 70 хиляди члена. Това е сила по численост превъзпашава полицията и армията. Изглежда обаче, че поради вяроност към основателите на Отечествения фронт тази армия е в дълбока нелегалност. Всъщност, перестройчиците като първа задача ликвидираха Отечествения фронт като защитник на интересите на гражданите по местоживее, а последствие за замаяване на очите изфабрикуваха института на *омбудсман* като *обществен защитник*. Така без ефективен обществен контрол върху местната и държавна власт са разкрити широки простори за безаконие, невежество, хаос и корупция в управлението на държавата и общините. Към това очевидно Отечественият съюз няма отношение и историческа отговорност.

Положението в България е застрашително тревожно и това е причината към тази инициатива и подобни на нея да се привличат вниманието и интересът на обществото. Само че подходът, напоследък разпространяващ се широко в посоката за *единение, обединение и пр.* от редица спасители на България, без научно обоснован проект за замяна на капитализма като социално-икономическа система, съществуваща на базата на идеология, съответстваща на интересите на властваща олигархия,

не е продуктивен. Така се натрапва молитвата Бог да пази България от нейните спасители, които станаха май прекалено много, та да може нейният народ да я спаси сам. Нужен му е обаче друг подход!

На Александър Томов като лидер на инициативата представих моите монографии „След два прехода накъде?“ и „Защо, с какво и как да бъде заменен капитализмът?“. Надявам се като ги прочете да възприеме друг, по-ефективен подход за своята бликаща политическа активност.

Бих искал да изразя едно мнение относно написаното в статията „Господи, защо така стана с нашата България“ във в-к „Нова Зора“ от 8.01.2019 г. В статията се обвинява ЕС (респ. западните страни, които определят играта в Съюза). Авторът обвинява тези държави за всички бедни и нещастия сполетели страната ни през злополучния преход към т.нар. „демократия“. Безспорно всички констатации в статията са абсолютно верни. България наистина е обезкървена икономически и най-вече демографски. Но дали за това са „виновни“ западните „демократии“ – Германия, Франция, Холандия, Великобритания и т.н. Да, те наистина работят в тази насока от 30 години, а преди това използваша продажници да плоят срещу своята Родина.

Можем ли да искаме от политиките на тези държави да мислят за доброто на България, не трябва ли това да е грижа на българските политици и държавници (ако изобщо има такива)? Трябва да си избием от главите мисълта, че света е място където се разхождат филантропи и благородни девичи. Реалността е друга – светът е арена където кипи битка за оцеляване каквато битка кипи между дивите зверове. Народите водят борба за съществуване и в нея ще оцелеят само по-силните и по-умните.

Не е виновен нито ЕС, нито САЩ, че нашите безмозъчни и продажни депутати не предотвратиха чрез съответните закони изтичането на квалифицирани специалисти в чужбина, а то е много просто – трябва да си платят образованието и после да ходят да слугуват на герман-

НЕ НИ Е ВИНОВЕН ЕС

ци, англичани, американци и т.п. западници. Не е виновен ЕС, че българските закони разрешават безконтролно изнасяне на капитал (добити с труда на българския народ) в чужбина. Не ни е виновен Запада, че българските специални служби не си гледат работата и допуснаха корупирани предатели да оглавят страната, за което Добри Божилов правилно пише.

Изобщо не бива да виним другите народи и техните водачи, че защитават своите, а не нашите национални интереси. Това, което е 30 г. не е построена АЕЦ „Белене“ си е по вина на българския управляващ „елит“. Трябва също да отбележим факта, че не всички напуснали страната са особено ценни специалисти. Повечето еми-

гранти са несретници и дезертори – кой уважаващ себе си човек ще напусне Родината си, вместо да живее и се бори за по-добър живот в нея, а не да слугува на чужди господари? Но това е друга тема.

Има и една друга истина – много българи бягат в чужбина не само и не толкова заради икономически проблеми, а поради липсата на законност, ред и справедливост в България. Ето защо е нужно прочистване на нацията от бандити, предатели, продажни политици и техните класкьори.

Смятам, че трябва да се прекрати зловредната практика да прехвърляме вината на други страни и народи за нашите неблагоприятия. За всички неудачи преди и след 1989 г. русофобите обвиняват СССР (Русия),

доц. Пламен Дамьянов ИИОЗ-БАН

известна мисъл така – на калпавия политик все някой отгън му пречи. Това е все едно овчарят да обвини вълците, дето са откънали някое глъсто агне, а не себе си, че не си гледа работата и не е опазил стадото.

Бих перефразирал една известна мисъл така – на калпавия политик все някой отгън му пречи. Това е все едно овчарят да обвини вълците, дето са откънали някое глъсто агне, а не себе си, че не си гледа работата и не е опазил стадото.

ПРОМЯНАТА

Пригответх се да мятам за шарани, нищо че водата е мътна, ама и времето е едно такова тегаво, та не е за стар човек, сам да клечи на язовира. Ето защо дойдох да видя дали Стоенчо ще иска да ми е дружка в това начинание. Посрещна ме с радост наборът, ама гледам изкара от навеса каручката си и тъкмо да впряга магарето, когато аз нечаяно се намесих в работата му. Тръгна да ме здрависва и вика: „Още на пътя си бил кога кучката настърхна, но не изляз, и си викам този ще да е Крум. Ха добре дошъл. Тебе и кучетата те не лаят и дяволът не ще да те срещне. Казвай къде те стяга чепикът?“ Стоенчо, за тебе съм дошъл да те взема да идем да метнем въдиците за шарани, ама май съм закъснял. За къде впрягаш?“ „Ще ида до корията да си набера изпонадали клони, клечурляк, някой сух дънер ще изкопам. Круме, останах без дърва братко, клечка нямам айце да стържа. Ами ти за къде си трънал в това мръсно време? Шаранът не взема отдавна в такава мътна вода. Кой ти каза, че сега е шараново време? Ти барем си патил човек, толкоз години се знаем, хич не си хаби времето!“

Абе, наборе, преди време бях гост на сватанака, седнахме да

се черпим, наля чашите ама мойта си седи пълна. Аз симулирах. Той се обиди човекът и сърдито ме имитира: „Не върви кай, как да върви, като не и даваши наклон. Промени позата, чашата ти се права стои“. Вчера в един вестник пише, че се започва промяна. Що рекох да не пробвам да сменя торния червей с попово прасе! Такава промяна може да ми свърши работа. То и шараните са глупави, ама и на тях им баялдиса да са спускат само на този купешкия червей. Стоенчо ме слуша, слуша гък ме прекъсна и вика:

„Круме ти си сменил стървата, ама кучкичката пак същата си оставил нали? Помниш ли по онуй време останахме без фураж за кравите. Тогава партията прие програма за по-голямо производство на сено и люцерна. Вестниците публикуваха тая радостна вест, а гениалният Борис Димовски публикува карикатура във в-к Труд, как една изпосталая, гладна крава гледа с молеци очи някой за малко сено, тогава стопанингът съжалил работливото добиче, набол на вилата си една програма на ЦеКа, но гладната крава не ще да яде програми, добитък!“

В това време кучката настърхна и с яростен лай драскаше с ноктите си по портичката. Идваха агитатори от местната власт. Стоенчо ме пита: Круме, да им отворим ли, то и кучетата не ги цаат, ама както кажеи.

2019г.

ЦЕЛУВКАТА

Вече малко хора помнят времето, когато бе наложено на нас от Соцлагера да чествуваме тържествено 100 годишнината от рождението на Ленин. Този ритуал продължи дълго и бездарно, затуй и вътръсна на хората, а зевзевците отвърнаха с халшив хумор, като: „Защо ходиш така с измачкани дрехи колега?“

Другия отговаря: - защото от ютията ни върви проповед за Ленин и тя не греє, а ломоти като радио. - Нормално съгласява се първия и продължава: - Пък на съседа му изсъхнал фикуса в хола от улличния високоговорител, хем при затворен прозорец.“

А какво се случи на мене тогава сега ще научите. По решение на Москва трябвало младежки бригади от Соц. страните да участват символично в строежа на няколко юбилейни обекта в родния град на Ленин. Другаря Иван Панев - шеф на ЦК на Комсомола ми поръча да оглавя 25 души, млади долгери и да помогнем на братята от Ульяновск. След два дни тръгнахме и след още толкова влакът ни изсипа на Киевската гара в Москва. Слизайки на перона един упълномощен от домакинните посрещач се навърли да ме целува, но не му дадох като го изтласках, а той се подхлъзна и падна на земята. Стана бързо и като се хилеше от разстояние започна да се извиная. Преводачката се намеси, а аз реших да го съветвам, като му припомних как Юга с целувка е предал Исус Христос и хората на Пилат Понтийски го заковали на кръста. На края кротко му казах, Запомни това! Отдавна мразя мъже да се целуват защото това е върховно лицемерие. Истинската целувка бива при жените със

мъжете, но тя не ще сеирджии, тя е съкровено право на най-свящото нещо - любовта и е изповед пред това тайнство.

А тоз тръгнал да ме целува. Повече не го видях. Посрещач от нашето посолство беше кореспондента на в-к „Народна младеж“. Той ме доближи и предупреди, че руснаците може да изтълкуват моята постъпка всякак. Моля те, внимавай, защото Брежнев се целува като школувана мастия с гостите от чужбина и може да търсят намеци за подобие от това събитие. Вечерта на него ден, бригадата бе поканена на „Лебедово езеро“ с божествената, в ролята на умирация лебед, Мая Плисецкая. Моите хора повечето заспаха уморени от пътя и от поморийския коняк, а някои от тях похъркваха в синхрон с мелодията на Чайковски. Два часа по късно уморените си доспиваха във влака за Ульяновск. Там бяхме посрещнати без преструвки и целувки. След три месеца докараха Брежнев да открие мемориала и забраниха на нашата бригада да присъства на тържеството. Бяхме заключени в обшежитието където младото инженерче Коля донесе водка „столнична“ и се разплака заради срамното отношение на властниците спрямо бригадата от българи, която бе обикната от целия град заради усърдия си труд вложен в не лек строителен обект. На другия ден взеха моето работно облекло за някакъв музей и получих грамата за участие при строежа в центъра на Ульяновск в чест за 100 годишнината на човека, който обърка света.

След време неговите ученици ме предадоха. А аз си спомних за невинното момче, което се опита да ме целува на Киевската гара дали ми е простило за оная постъпка!

2019

ЦЕЛУНАТ ОТ БОГА

Да имаш око за красотата и съвест за правдата; да не се огъва езика ти в думите, да вдъхваш вяра и доверие; да знаеш що е мъжка дума и чест, и как те се отстояват; да имаш сърце да твориш и когато държиш ръкохватката на електрожена или пускаш отвеса, а като ябанджийски псета подлеците да подвигат опашка, когато те видят, че си склучил вежди или стискаш зъби; да имаш изправен гръб и да нямаш гърбица в душата си, и ако Светлин Русев може да нарисова за поета „една руса светлина“, ти да построиш за него „един Караулан“! **Всичко това означава да се казваш Георги Карауланов! И да не те мори отровата нито на дребните чиновници, нито на световните въхви; да не си подвластен на никакви служебни прогнози и на нито един акт, който трябва да удостоверява твоята смърт!**

Защото си Георги Карауланов. И значи, че си целунат от Бога! И като всеки истински талант носиш гордо и отговорно искрата божия, която може и да свисти в горчивата пот на битието, но гъкмо поради това става все по неугасима през годините.

Тя рано определи своята „кръвна група“; от рано се научи да отсява „зърно от плява“; позна победи, загуби, възходи и крушения, но не измени на коравия залък, на правдата за хляба, на големите работнишки ръце, на калта, която може и да жвака във високите ботуши на строителя, но затова пък пречиства, проветрява и осветява душата му, като порив на Кремиковски вятър и слънце, влетели през отворената врата или прозореца на работническата барака.

Георги Карауланов е близък до сърцето на много хора със своя пример на творец и човек, чиито талант съумява чрез тайните формули на сърцето да пресътвори света на създадените от него материални блага в неизмеримото богатство на духовните ценности.

И новите му три миниатюри, които помества в този брой, потвърждават неговото кредо!

На 4 декември, през отминалата 2018г., той изпълни дълбоката крина на своите години с един красив юбилей. 85-тия километър на неговия достоен път бе отбелязан със сборника „Гасена вар“ - една пречистваща метафора за неотменимата потребност на всеки човек да съумее да погледне в душата си, честно и открито и съвестта му да освети неговият път, отвесно и пряко, както слънцето осветява олтара на храма.

Честито приятелю! Желая ти несвършващи километри, крепко сърце и онова перо на талантливите мъжествени и честни таланти, което ти не посрами!

Белосвай с гасена вар одимените от дългата, несвършваща зима стени на живота ни. Варта пречиства. Тя освежава.

И наоколо светва.

А пролетта побеждава!

Минчо МИНЧЕВ

НИЕ

На Георги Карауланов

*Чиновници и виночерпци дребни,
отровата ви нас не ни мори.
Не вярвайте в прогнозите служебни.
На смъртен акт не вярвайте дори.*

*Една душа зад зъбите си носим.
И като гол юмрук - едно сърце.
Но стъпваме по въглените боси.
И хляб ядем от своите ръце.*

*Нас ярост ни свестява цял живот.
След всяка смърт възкръсваме отново.
И тръгваме от каменния под
на моргите - по-силни и сурови.*

*В челата ни, белязани за труд,
в горчива пот свистя искрата божа.
Но беше яка селската ни кожа.
И бе неизтребим духът ни лют.*

*С главите си разбивахме стени.
И падахме. Но пяхме справедливо.
Когато ни погребвахте дори,
ний бяхме живи. Живи!*

*Огледайте високия ни ръст,
широкия ни кокал, всяка рана...
За яростта, в сърцата ни събрана,
съвсем не стигат два кубика пръст.*

1

Добре е човек да внимава, когато сравнява две събития за да потърси прилика или разлика между тях. Тука аз ще пробвам да се съобразя с горния съвет защото особеното в този ми опит се състои в това, че времето между тези събития е половин век.

Тогава, често гостувах на семейството на Любо Левчев.

Веднъж на път за домът му, близо до докторския паметник, на една от пейките Любо си играеше с едно кученце от породата на овчарките, което още на тая възраст бореше стопанина си ласкаво, с кучешка любов. Играта им бе шеговитата и аз исках да я проследя, затова заех една пейка, от която скришом се радвах на взаимното удоволствие от закачките между човек и куче. Не след дълго бях открит и приет от наигралите се, като равен в тяхната трупа. По него време позирах на талантливата художничка Дора Бонева, (съпруга на Левчев) която правеше портрет на бригадата ми. Поради това дълго време бях играч в шоуто, където порасналото космато не се церемонеше нито с нас, нито с официалните ни дрехи. Спираше да ни бори чак когато хрисимата дома-

ПРИЛИКАТА?

киня Дора го залъже с негови, оглозгани от вчера кокали.

Напоследък явно личеше, че търпението на някого от семейството бе изгъняло от кучешките мурафети, защото майчиният син на овчарката вече не беше член и жител в домът на поета, а и ние не

та си. По пътя усетих, че нещо го яде от вътре и го закачих: кахърен казвам ми изглеждаш каква е причината? Мълчи. Гледам колата залита, неуверена е в пътя. Спри викам ще затриеш и двама ни, мязаш на пиян, който след кръчма е тръгнал към дома си. След тая неско-

използвахме повече резервните костюми. Нормализира се живота в семейството, но духът сякаш не бе оня. Пак бях у тях, седях колкото поседях, станах да си тръгвам, но почти до вратата Любо ме спря, като ми предложи да ме закара до къщи с кола-

посана шегата го погледнах, той плачеше. Стигнахме разклона за Кремиковци, Любо спря колата до един двор, където с бурна кучешка радост бяхме посрещнати от неговото вярно, пораснало куче. През оградата Любо изсипа завитата от пакета храна, но при-

ятелят му не я докосна, въртеше опашка и очакваше играта с човешката ласка. Тръгнахме си със кучешката надежда и продължихме пътя си.

2

Скоро в градинката пред нашия магазин срещнах Стою. Отдавна не го бях виждал, защото той живее на село сам, а тука идва кога за пенсията, кога при доктор да иде, погостува ден два на синът си,

Пак го питам, само че за градинката му. Даде ли казвам тази година берекет? Той се върна от небето и вика: - Петдесет лева пари ми взеха да оберат ябълките. Дадох ги, иначе занещеше да стане роденото от дръвчетата. Прибрал съм реколтата, ма не идват да я вземат, ще почакам до коледа и ще я харижа на съседите. А животни, питам го, гледаш ли? Гледал само телевизор. Разказах му за белите си кахъри, пък зех та се похвалих от моите деца за грижите им към мене. Тогава Стою се отпуса и вика: -.Абе и моите идват от Гергьовден та на Димитровден. Донесоха ми Джиесем ама за какво ми е! И кога дойдат, докато кажат здрасти и си тръгват. Викам им: постойте барем час два. Синът ми се натъжи, заболя го, ама... Изпратих ги до портичката и след тях си тръгна надеждата ми. Вече и сълзите ми се свършиха и къщата ми истина, пък и кучето ме напусна.

В тези два случая, в които потърсих сравнение за прилика, въпреки разликата между тях. И излиза, че носят една еднаква тежка душевна болка. Тези зад оградата са загубили надежда. Живот без цел и надежда е по тъжно и страшно нещо от всичко друго. Така казва Достоевски. Останалото е грях.

На стр. 11 - ПРОМЯНАТА

ISSN 1310-8492

